

La llibertat d'expressió: humor i justícia

Daniel Gamper

Josep Fatjó

Què fem quan riem en públic? Tenen les riallades algun significat? Es pot riure de manera il·legítima o indecent? Cal prohibir els acudits de mal gust?

Quan intentem respondre aquestes preguntes topem amb l'ambivalència del riure: un acte que ens alleugereix i ens alegra tot el cos i que, alhora, pot resultar insultant, discriminador i fins i tot exclouent.

Atès el seu potencial danyí, la societat disciplina el riure; ja de ben petits s'ensenya als nens a riure i a no riure quan toca. D'altra banda, però, els mitjans de comunicació i les xarxes socials alimenten les riallades a totes hores, venent així una via ràpida cap al benestar i, tal vegada també, cap a l'obediència.

Però, què és el riure? És una manifestació externa humana d'un estat d'ànim d'alegria. Es compon bàsicament d'una expressió facial acompanyada d'un so tallat. Si no hi ha so, es parla de somriure. Els nadons aprenen a somriure a partir dels quatre mesos d'edat i com que somriure allibera endorfina, es creu que riure i tenir humor es beneficien per la salut.

Sigmund Freud afirmava que allibera energia psíquica i que, per tant, té una funció en l'homeostasi o equilibri mental de la persona. La branca d'estudi que s'ocupa del riure s'anomena *gelotologia*.

El riure, en definitiva, és una manera de parlar donat que és una expressió corporal.

Pot tenir una connotació política i pot manifestar, també, una resistència al canvi. El riure s'encomana i forma part de la llibertat d'expressió de totes les persones.

Cal tenir present, però, que, en general, la indústria cultural ens administra, d'alguna manera, les dosis de felicitat.

Així mateix, les pessigolles, que acostumem a fer només a persones properes, són una sensació que s'experimenta en algunes parts del cos i que provoquen involuntàriament la rialla i són inicialment plaents tot i que, al cap del temps, poden esdevenir desagradables.

Riure, doncs, forma part de la llibertat d'expressió.